

به نام خدا

نام درس: «ارزشیابی از یادگیری»

منبع: کتاب اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی

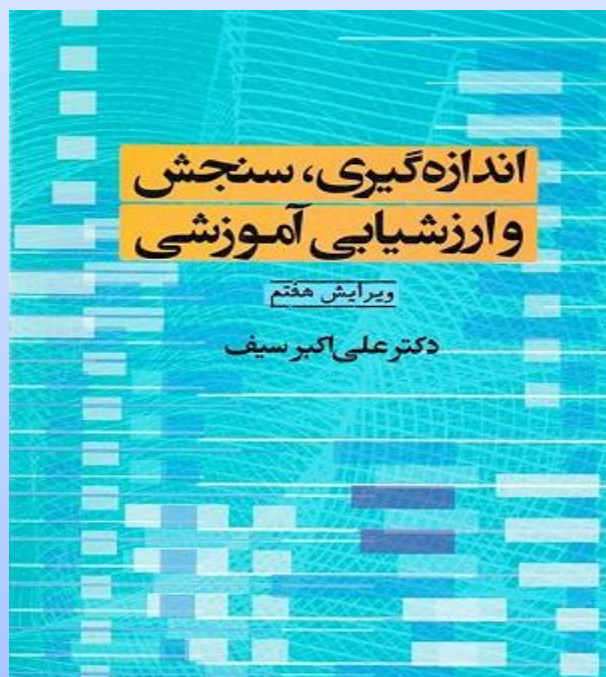
دکتر علی اکبر سیف، نشر دوران

نوع درس: نظری / عملی

تعداد واحد: ۲

مدرس: دکتر سپیده برغندان

گروه های: ۳۶ و ۳۸

اهداف کلی

اهداف / پیامدهای یادگیری:

در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:

با کسب مهارت در حوزه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی قادر باشد انواع آزمونها و الگوهای ارزشیابی را پیاده سازی نماید و در خصوص اهداف ارزشیابی، آزمونهای عملکردی، محاسبه ضریب دشواری آزمون، نحوه محاسبه ضریب پایایی و آزمونهای ارزیابی عملکرد گزارشی را ارائه نماید.

جلسه اول و دوم

با سلام و آرزوی سلامتی برای دانشجویان عزیز امیدوارم در این دوران پر
اضطراب ، آرامش خود را حفظ کرده و ضمن رعایت نکات بهداشتی ، با
حفظ روحیه به ادامه امر آموزش و یادگیری پرداخته تا با توکل بر خدا، این
روزها را به سلامت سپری کنیم.
به امید دیدار مجدد شما عزیزان
دکتر سپیده برغندان

توجه

در ادامه به برخی از محتوای آموزشی مورد نیاز در این درس می پردازیم. لطفا توجه فرمایید که طبق صفحات در نظر گرفته شده، کتاب را مطالعه کنید و تنها به این فایل اکتفا نکنید. چرا که هدف از ارائه ی این فایل ها، کمک به امر آموزش بوده و هرگز جای کتاب را نخواهد گرفت. از اینرو گام به گام با این فایل، کتاب و صفحات مورد نیاز را مطالعه فرمایید.

فصل اول صفحه ۳۱ تا ۴۰

فهرست فصل اول :

تعریف اندازه گیری

تعریف آزمون و انواع آن (تکمیلی)

تعریف سنجش

تعریف ارزشیابی

مقایسه اندازه گیری، آزمون، سنجش و ارزشیابی با یکدیگر

کار عملی

تعریف اندازه گیری

در تعریف اندازه گیری گفته می شود فرآیندی که تعیین می کند یک شخص یا یک شی چه مقدار از یک ویژگی برخوردار است .

اندازه گیری عبارت است از فرایندی که تعیین می کند یک شخص یا یک شیء چه مقدار از یک ویژگی برخوردار است. مانند اندازه گیری قد، وزن، سرعت، هوش، پیشرفت تحصیلی و ...

اندازه گیری در برگیرنده قواعدی است برای نسبت دادن اعداد به اشیاء (یا افراد) به گونه ای که صفت‌هایی از آنها را بصورت کمیّت نشان دهد.

اندازه گیری آموزشی: شیوه نسبت دادن یک عدد به یک صفت یا ویژگی معین یک شخص که نشانگر آن ویژگی در شخص باشد.

تعریف آزمون

آزمون وسیله اندازه گیری در آموزش و پرورش و روانشناسی است ، در اندازه گیری ، ما ویژگیها یا صفات اشیاء و افراد را تعیین و به صورت اعداد و ارقام گزارش می کنیم . برای اندازه گیری ویژگیهای مختلف اشیاء و افراد ، وسایل مختلفی به کار می روند ، مثلاً برای اندازه گیری ویژگیهای طول و وزن اشیاء از متر و ترازو استفاده می شود.

آزمودن :

وقتی که برای اندازه گیری یکی از ویژگیهای روانی یا تربیتی یک فرد یا گروهی از افراد از آزمون استفاده می شود به این فعالیت آزمودن می گویند.

آزمون نمونه ای از رفتارهای مورد نظر را اندازه گیری می کند از این رو اندازه گیری متغیرهای روانشناختی بوسیله تدابیر یا روشهایی که به منظور کسب نمونه هایی از رفتار طراحی شده اند آزمودن روانی یا روان آزمایی نام دارد. از آنجا که آزمون یک وسیله اندازه گیری است هر وقت آزمودن صورت می پذیرد یعنی آزمونی بکار می رود نوعی اندازه گیری انجام می شود اما هر نوع اندازه گیری الزاما آزمودن نیست .

اندازه گیری مفهوم گسترده تری دارد زیرا آزمودن نوع خاصی از اندازه گیری است .

انواع آزمون‌ها

(این بخش در فصل های دیگر کتاب آمده اما به دلیل مرتبط بودن با موضوع اینجا آورده ام)

در آموزش و پرورش و روانشناسی ، آزمون‌ها به چند منظور عمده مورد استفاده قرار می گیرد .

برای اندازه گیری تواناییهای شناختی و تواناییهای حرکتی و نیز
برای اندازه گیری ویژگیهای شخصیت و ویژگیهای عاطفی .
آزمونهای مختلف را می توان به دو دسته کلی .

« آزمونهای توانایی و آزمونهای عاطفی » تقسیم کرد

آزمونهای توانایی

آزمونهای توانایی

آزمونهای توانایی ، آموخته ها ، مهارتها و استعدادهای افراد را می سنجد . دسته ای از این آزمونها ، تواناییهای شناختی افراد را می سنجد و تعدادی دیگر تواناییهای روانی - حرکتی را اندازه می گیرد ، آزمونهای تواناییهای شناختی بیشتر در زمینه های تحصیلی و فعالیتهای فکری و ذهنی مورد استفاده قرار می گیرند و آزمونهای روانی - حرکتی غالباً در موقعیتهای صنعتی ، نظامی و تربیت بدنی به کار می روند

آزمونهای توانایی به دو دسته :

۱- آزمونهای استعداد ۲- آزمونهای پیشرفت تحصیلی تقسیم می شوند .

- ۱- آزمونهای استعداد : مقدار توانایی یا آمادگی فرد را برای انجام دادن کارهایی که در پیش دارد و همچنین ظرفیت او را برای یادگیریهای مختلف می سنجد .
 - ۲- آزمونهای پیشرفت تحصیلی : دانش و مهارتهایی را که فرد تا لحظه ی اجرای آزمون کسب کرده است اندازه می گیرند .
- به عبارت دیگر : دسته بندی آزمونها با توجه به ویژگیهای مورد اندازه گیری:

آزمونهای شخصیتی

به عبارت دیگر :
انواع آزمونهای توانایی
آزمونهای عاطفی
آزمونهای عاطفی دارای انواع زیادی هستند . ما در اینجا تنها به مهمترین آنها یعنی آزمونهای شخصیت ، آزمونهای نگرش و آزمونهای علاقه اشاره می کنیم

آزمونهای شخصیتی

می توان شخصیت را به صورت مجموعه رفتارهای فرد در موقعیت های اجتماعی تعریف کرد (ایبل ، ۱۹۷۹) .
از این توصیف کلی چنین بر می آید که روشهای سنجش شخصیت باید شامل متغیرهای مختلف شناختی ، روانی - حرکتی و عاطفی باشند . از جمله این متغیرها می توان پیشرفت ، هوش ، استعدادها و ویژه ، علاقه ، نگرش و ارزشها و غیره را نام برد .
آزمونهای شخصیت بطور عمده به اندازه گیری متغیرهای انگیزش ، مزاج ، سازگاری ، منش و از این قبیل اختصاص یابد .

ابزارهای اندازه گیری :

- ۱- پرسشنامه های گزارش شخصی
- ۲- پرسشنامه های جامعه سنجی
- ۳- فنون مشاهده ای

سنجش :

سنجش از آزمودن و اندازه گیری مفهوم گسترده تری دارد .

سنجش یک اصطلاح کلی است و بصورت فرایندی تعریف می شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری درباره ی دانش آموزان ، برنامه درسی و سیاستهای آموزشی مورد استفاده قرار می گیرد.

فنون مختلف در سنجش

در سنجش از فنون مختلفی برای جمع آوری اطلاعات استفاده می شود که می توان به آزمون ، پرسشنامه ، مقیاس درجه بندی ، فهرست واری ، کار آزمایشگاهی ، پروژه تحقیق ، امتحان شفاهی ، تکلیف درسی ، مصاحبه و مشاهده عملکرد و رفتار دانش آموزان در موقعیتهای مختلف اشاره کرد. و سنجش هم می تواند بصورت رسمی مثل اجرای آزمونها و هم بصورت غیر رسمی مانند مشاهده اینکه چه کسی در کار گروهی بصورت رهبر در خواهد آمد.

تفاوت دیگر

اصطلاح سنجش بیشتر در حوزه روانشناسی بالینی و آموزش و پرورش بکار می رود. **تفاوت دیگر میان سنجش و اندازه گیری و آزمودن** در این است که هم اندازه گیری و هم آزمودن عموماً با کمیت سرو کار دارند. اما نتیجه سنجش علاوه بر کمیت، بصورت غیر کمی (توصیفی) گزارش می شود.

ارزشیابی :

ارزشیابی یک فرآیند نظامدار برای جمع آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات گفته می شود به این منظور که تعیین شود آیا هدفهای مورد نظر تحقق یافته اند یا در حال تحقق یافتن هستند و به چه میزان؟

یکی از ویژگیهای مهم ارزشیابی تعیین کیفیت است. در فرایند ارزشیابی دآوری ارزشی با توجه به کیفیت بعمل می آید.

مقایسه اندازه گیری، آزمودن سنجش و ارزشیابی با یکدیگر:

ارزشیابی شامل دآوری ارزشی در باره کیفیت موضوع مورد ارزشیابی است که مبتنی بر تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده است . اطلاعات مورد نیاز ارزشیابی آموزشی به کمک اندازه گیری (عموماً آزمودن) یا سنجش گردآوری می شود و هرچه اطلاعات گردآوری شده جامع تر و کاملتر باشند ارزشیابی درست تری صورت می پذیرد.

کار عملی:

علاوه بر مطالب ذکر شده از کتاب و این پاورپوینت ، از شما دانشجویان گرامی خواسته می شود که :

اندازه گیری، آزمودن، سنجش و ارزشیابی را با یکدیگر در قالب چارت، نمودار و یا هر شکلی که نشانگر خلاقیت و درک شما از موضوع می باشد، مقایسه کرده و به عنوان گزارش از اولین کار عملی خود، در پوشه کار قرار دهید.

در پناه خدا

پایان جلسه اول و دوم
موفق باشید.